

ELOFIZETÉS

HÉLYBEN ÉS VIDÉKEN
Egy évre ... 150 Lei.
Fél évre ... 75 Lei.
Egy negyed évre 37-50 Lei.
Egy hónapra ... 12-50 Lei.

Nyitási költségek
megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSEG

Aradi és csanádi egyesül-
tasnak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 107.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
Bulevardul Regele Ferdi-
nand I. (József tőh.)-ut 22
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1920.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Kedd, szeptember 28.

Enyhül az aprópénz-hiány.

Raicu Aurél prefektusi titkár tegnap hazaérkezett Bucurestiből, ahonnan 350 ezer lei értékű aprópénzt hozott. Raicu kijelentette munkatársának előtt, hogy a Banca Nationala főintézetében megígérték, hogy a temesvári fiókin-
tézeti utján hetenkint egy-egy és fél millió lei értékű aprópénzt juttatnak Aradnak. Elmondotta még a prefektusi titkár, hogy Bucures-
tiben nemcsak a bankok, hanem a kereskedők is bőven el vannak látva aprópénzzel és szívesen veszik, ha válthatnak. Valószínű, hogy egy hónapon belül megfelelő mennyiségű aprópénz lesz Aradon s akkor az aprópénzhiány következtében beállott mizériák meg fognak szűnni.

Az oroszok beismerik a vereségüket.

MOSZKVA. Az orosz vörös hadsereg vezetősége közli, hogy a külföldi lapokban terjesztett az a hír, mintha Bakurt kiürítették volna, nem felel meg a valóságnak.

MOSZKVA. Orosz hadi jelentés szeptember 24-ről. Grodnónál az ellenség tovább nyomul előre, Volkovitznál váltakozó sikeres har-
tok. Kobrinnál makacs küzdelem. Stari Konstantinov vidékén Szar-
javot kiürítettük és Nepetovkától 20 versztnyre nyugatra eső vo-
nakra vonultunk vissza. Hussihet-
tinnél Gorodokot bevettük és foly-
tatjuk előnyomulásunkat.

Tisztviselők sztrájkja Aradon.

Ma délután 3 órakor a Marta-
és Weitzer-gyárak, a városi gép-
üzemek, a vasipar és villamos mű-
tisztviselői abbahagyták a munkát és sztrájkba léptek. A sztrájk oka az, hogy nem történt megegyezés a munkaadók és munkások kö-
zött a bérkövetelés kérdésében.

Aradon át ment a Simplon

A Simplon-expressz szerelvé-
nye tegnap Aradon át haladt Ti-
misoarára (Teinesvárra). Ezzel
kapcsolatban különböző hírek ke-
ringtek egy újabb katasztrófáról.
Kérdést intéztünk a C. F. R. aradi
kerületi igazgatóságához, ahol a
következő felvilágosítást kaptuk:

— A Simplon-expresszel csak
egy szerelvény jár Páris—Buc-
aresti között. A Zagreb előtti ka-
razabolnál ez a szerelvény meg-
rongálódott. Ennek kicserélésére
a legrövidebb úton kellett új sze-
relvényt küldeni. A legrövidebb út
pedig Arad. Ez a magyarázata te-
hát, hogy az új szerelvény nálunk
haladt keresztül.

Ferdinánd király a szigorú evakuálás ellen

Oluj (Kolozsvár). Az evakuáló-
bizottság szombaton ülést tartott,
amelyen megjelent Buksán bel-
ügyi államtitkár is. Nagy jelentő-
séget ad ennek az ülésnek Buk-
sán államtitkár beszéde, aki kö-
zölte a bizottsággal, hogy Ferdi-
nánd király maga is tudomást
szerzett az evakuáló-bizottságok
tulkapásairól és kijelentette, hogy
az evakuálási rendelet első pontja
alapján való kiutasítás és a hatá-

ron túla szállítás egyáltalában
nem foglalhat helyet, a második
pont alapján is csak akkor, ha az
illető előbbi tartózkodási he-
lyén ismét elhelyezkedik. Buk-
sán államtitkár a maga részéről
hozzáfűzte ehhez, hogy semmi-
esetre sem fogja tűrni a további
tulkapásokat és minden eszközzel
oda fog hatni, hogy a törvényes-
ség határát az evakuálási eljárás
tul ne lépje.

Titokzatos katasztrófa New-yorkban

(Pierrepoint Morgan megsebesült.)

LONDON. A Times borzalmas
robbanásról ad hírt, amely New-
Yorkban a tőzsdéforgalom idején
történt a Walstreet és a Broadway
sarkán. A robbanás a Morgan-cég
banküzletével szemközt történt.
Ugy a tőzsdéépület, mint a közeli
felhőkarcolók összes ablakai be-
törttek. A robbanás okát még nem
sikerült kideríteni. Mindentébe hír
van forgalomban. Azt állítják,
hogy egy gépkocsi két ember ér-
kezett a Morgan-cég irodája elé
és ott bombát vetett. Az utcán
tényleg megtalálták egy szétrom-
csolt gépkocsi maradványait. Azt
állítják továbbá, hogy egy autó

összeütközött egy kocsival, amely
dinamitot szállított. A pusztulás
környéke borzalmas. Az utcán he-
vernek a halottak és a sebesültek,
továbbá néhány kimúlt ló nagy
vértócsák közepett. Sok ház vér-
rel van összefecskenve, a se-
besültek között van Morgan fia is,
Pierrepoint Morgan. A szere-
lenség pillanatában sok tőzsde-
ügynök és tőzsdei alkalmazott
volt a közelben. A tőzsdét város-
részt nagy rendőri és katonai ör-
ség zárta körül, a kormányzó pa-
rancsára a tőzsdét bezárták. A
kárról legalább két millió dollár.

Izgalmas affér a magyar parlament folyosóján.

BÉCS. A magyar nemzetgyü-
lés egyik legutóbbi ülésének vége
felé kinos affér játszódott le a fo-
lyosón. Huszár Károly többek tár-
saságában beszélgetett, amidőn
Fangler Béla sürgős interpelláció-
jának elmondása után a folyosón
elment a csoport mellett és pár lé-
péssrel odakiáltotta Huszárnak:

— Bizonyítékaim vannak, hogy
terjesztetted „Az Ember” című
lapot!

Ez a váratlan kijelentés nagy
megütközést keltett mindazok kö-
rében, akik hallották. Huszár ma-
ga felháborodva fordult Fangler
felé és indulatosan kiáltotta:

— Kikérem magamnak a gya-
nusítást!

Szót váltás támadt, amelynek
során Huszár Károly élesen vis-
szautasította a támadást és rága-
lomnak minősített minden olyan
inszinuációt, mintha közte és „Az
Ember” között bármiféle össze-
kötetés lett volna. Amidőn a ki-
nos jelenet véget ért, Huszár Ká-
roly a körje csoportosult újsá-
gírók előtt a következő nyilatkoza-
tot tette: — Fangler Béla képvis-
elő kijelentette, hogy adatai van-
nak, hogy én „Az Ember” című
lapot Magyarországra csempész-

tem és azt utasításomra hatósági
közlegek támogatásával terjesztet-
ték. Kijelentem, hogy becsstelen
rágalom az, hogy én utasításokat
adtam volna Friedrich elleni ada-
tok gyűjtésére, becsstelen rágalom,
hogy „Az Ember”-nek Magyaror-
szágra való becsempészését elő-
mozdítottam, becsstelen rágalom
annál is inkább, mert csak nem tá-
mogathatok egy olyan lapot, mely
meggyilkoltatásomra tűzeli a mun-
kásságot. Felszólítom Fangler kép-
viselő urat, hogy nyíltan mondja
el, milyen rágalmakat tud ellenem
felhozni. — Fangler az ügyet lo-
vagias utra akarta terelni, Huszár
azonban kijelentette, hogy „Az
Ember” ügyéből kifolyólag nem
párbafozok.

Gróf Csáky Imre — magyar külügyminiszter.

BUDAPEST. A Teleky gróf,
miniszterelnök betegsége folytán
megüresedett külügyminiszteri
székbe — mértékadó hivatalos kö-
rök kijelentése szerint — gróf
Csáky Imrét fogják kinevezni.

BUCURESTI. A Damlán t. ú.
Jelenti, hogy Csáky Imre kineve-
zését a kormányzó aláírta.

Folytatják az adóketetést.

Az aradi pénzügyigazgatóság az
alábbi hirdetményt adta ki: A jövedelem
adó, vagyondó és hadinyereségadó ki-
vetésére kiküldött felszólamlási bi-
zottság működését a pénzbecserélésre
és szüretre való tekintettel folyó évi
szeptember hó 1-én felfüggesztette.
Minthogy azonban az állam érdeke az
adóketések haladéktalan folytatását
teszik szükségessé és a felfüggesztés
okai már különben is megszűntek, ennélfogva értesítjük úgy az érdekelt közön-
séget, mint a felszólamlási bizottság tag-
jait, hogy a bizottság működését f. évi
október 1-én d. e. fél 9 órakor újból meg-
kezd. Felkérjük ezért a bizottsági tago-
kat, hogy a jelzett napon és időben a
bizottság tárgyalási termében pontosan
és okvetlenül megjelenni sziveskedjenek.
Az október 1-től október 7-ig tárgyalan-
dó ügyek jegyzéke következő: Október
1. Glück Károlyné, özv. Goldschmidt
Miksané, Goldschmidt Sándor, Gottlieb
Adolf, Grün Nándor, Grób Jenő, Gréb-
ner Károly. Október 2. Grosz Jenő,
Grosz Emánuel, Grosz Laura, Grosz
Izso, Grosz Lajos, Grünbaum Leo, Grün-
wald Soma, Grünwald Vilmos. Október
4. Gutzjahr Mihály, Dr. Gyulai Pál,
Háber Samuel, Háberézer Lajos, Há-
berézer György. Október 5. Halmaj Jó-
zsef, Halmaj Andor, Halpern Miksa, Haj-
mal Mór, Hajós Sándor, Hack Frigyes
öröksele. Október 6. Halmos Dezső,
Hammer Vilmos, Halm Alajos, Hanzu
Nestor, özv. Hartmann Jánosné, Hart-
mann Samu, özv. Haász Sándorné Ok-
tóber 7. Özv. Haszinger Ferencné, Ha-
vas Sándor, Háy Ferenc, özv. Hegyesi
Sándorné, Hegyesi Géza, Hegyi Albert,
Dr. Hecht Arnold. Ezen kitűzött ügyek-
ben a tárgyalások azon esetben is
meg fognak tartatni, ha az időző vég-
zés az érdekelt feleknek az idő rövid-
ségére való tekintettel kellő időben ne-
tán nem volna kézbesíthető.

A mai valutapiac.

A bucaresti valutapiacpon na-
gyon lanya az irányzat. Üzlete-
ket csak akkor kötnek, ha valaki-
nek vételmegbizása van. A dollárt
48—44 leivel, a márkát pedig 88
banival jegyzik. Az aradi valuta-
piac a bucarestiehez igazodik s így
a mai napon itt is nagy volt a
lanyhaság.

BUDAPEST. A valutapiac jegy-
zései: Napoleon 864.54, font 970.60,
léva 490, dollár 286—290, frank
1870—80, márka 487—91, lira
1195—210, osztrák korona 95—96,
rubel 311—14, lei 568—68, szokol
406—402, svájci franc 44—46, ko-
rona dinár 955—70, franc dinár
945, wien kifizetés 96.50. — Zü-
rich. Devizák: Berlin 970, Hollan-
dia 192.50, New-York 6.19, Mi-
lanó 26.40, London 21.63, Páris
40.60, Brüssel 43.60. Kopenhága
84.25, Stokholm 125, Krisztiania
85, Madrid 90.80, Buenosz-Ayres
280, Prága 8.25, Belgrád 20, Zág-
ráb 5, Bécs 2.75, Budapest 2, Bu-
caresti 12.30, Osztrák bélyegzett
bankjegy 2.75.

Ruprecht bajor királysága.

BERLIN. A bajor szociáldemokrata pártot, mint a Vorwärts jelenti, különböző helyőrségek részéről értesítették, hogy a szeptember 25-én Münchenben tartandó országos öölövészet alkalmával a helyőrségek Ruprecht trónörökösét bajor királlyá akarják kikiáltani. Intézkedéseket tettek, hogy a birodalmi őrség ne támasszon nehézségeket.

Véget ért a borbély-sztrájk (Felemelték a borbély-díjszabást.)

A már egy hónap óta tartó borbélysztrájk a mai nappal befejezést nyert, amennyiben a borbélymesterek és a munkások között folyó tárgyalások megállapodáshoz vezettek és a munkaadók a munkásokkal kölcsönösen határozották meg az új munkabért és az árszabályzatot. A megállapodás szerint a segédek 35-40 százalékos béremelést kapnak. A munkarend, a maga teljességében a régi marad s vasárnap délelőtt a 11 óráig való kötelező nyitvatartás is változatlan marad.

Az új árszabályzat a következő: Beretválás 3 lei; azelőtt 2 lei. Hajvágás 5 lei; azelőtt 3.50 lei. Bérlet naponkénti beretválkozásra 70 lei; azelőtt 48 lei. Bérlet másnaponkénti beretválkozásra 35 lei; azelőtt 25 lei. Bérlet háromszor hetenkinti beretválkozásra 30 lei; azelőtt 19 lei. Bérlet kétszer hetenkinti beretválkozásra 20 lei; azelőtt 13 lei. Bérlet egy 10 számmal 25 lei. azelőtt 15 lei. A borbélymesterek a sztrájk alatt csak azért jelentették ki a munkásait, hogy időközben a munkásbiztosító Pénztárnak fizetendő összeg és a segédek után járó adó se a munkást, se a munkaadót ne terhelje.

Lisztet kap a lakosság.

A közéleti elemzési hivatal közli: Értesítjük a közönséget, hogy a jövő hónapoktól kezdve épp úgy, mint az elmúlt években a kereskedők útján a lakosságot el fogjuk látni lisztel. Hatósági elhatározás minden aradi lakos kivétel nélkül részesülhet. Mindazok, akik hatósági lisztre igényt tartanak, lisztigénybejelentési lapot kötelesek kiállítani. Az erre való nyomtatvány Block H. aénál (Bulv. Regina Maria, Andrássy-tér) darabonként 10 baniért kapható. Kérjük a közönséget, hogy a 10 banit aprópenában, vagy bélyegben fizesse le. A bejelentési lapokat a háztulajdonossal kell aláírni. Az ily módon kiállított lapok azokhoz a hatósági kereskedőkhöz szolgáltatandók be, akiknél a kiállító a lisztet vásárolni óhajta. A bejelentések alapján új lisztjegyeket fogunk kibocsátani, amelyeket ugyancsak az illető kereskedők útján juttatunk a közönséghez. Felhívjuk a kereskedőket, hogy a közönség lisztigénybejelentési lapjait szedje össze és később fogjuk meghatározni, hogy mely időpontra kell azokat a bejelentéseket hozzánk benyújtani.

— A PESTER LLOYD SZERKESZTŐJE MEGHALT. Budapesti hírek, hogy Schiller Lipót, a Pester Lloyd főszerkesztője meghalt. Schiller régi kipróbált újságíró és büszkesége volt a budapesti újságírók karnak.

Kommunista összeesküvés Budapesten.

BUDAPEST. A Demján távirati-ügynökség közlése szerint a budapesti rendőrség messze drágó kommunista összeesküvést fedezett fel a magyar fővárosban. Nyolc embert letartóztattak. Az összeesküvés célja a tanácsköztársaság visszaállítása volt. A letartóztatottak között volt Szita János, a Ludovika akadémia volt

politikai megbízottja, aki a letartóztatás után öngyilkosságot követett el. Az összeesküvők többek között a kommunista röpiratoknak a pincérek között való terjesztését tervezték, hogy rábírák őket arra, hogy a budapesti előkelő színdarabokban megszállott és az ottani éttermekben étkező magasabb-rangú vendégeket megmérgezzék.

Véres harcok Szentpétervárott.

Bucuresti. Az Universul jelenti, hogy a Szentpétervár körüli összes erdőségek néhány nap óta égnek és olyan hatalmas füstoszlopokat terjesztenek, hogy különösen az orosz- finn határvonalon a nap sugarai nem látnak áthaladni a rettenetes füstön. A tűz feltartóztathatatlanul terjed és nincs semmi eszköz annak megállítására. A Varsóba érkezett hírek szerint Szentpéterváron a munkásság és katonaság között

rendkívül véres utcai harcok voltak. Az utcán patakokban folyt a vér. Az összeütközésre az szolgáltatott okot, hogy a munkásság a roppant drágaság és erőszakos реквизиálások miatt sztrájkot kezdett és az összes gyárak bejáratait elbarrikádolták. A nagy erdőgések folytán a város épületei is több helyen lángokban állnak. A katonaság és a munkásság a harcok után teljesen elszakadtak egymástól.

MŰVESZET.

Két előadás.

Szombat este a Bohémek előadásán igazi műélvezetben volt része a közönségnek, ami első sorban Kálmán Oszkár művészi játékának és elragadó ének-művészetének tudható be. Várady Margit ezúttal is minden tekintetben művészi színvonalon álló alakítást produkált. Új volt még Ladislav, aki beleilleszkedett abba a nagy-szerű együttesbe, amely Horváth Mici, Ocskay, Barics és Ács közreműködésével teljesen érvényre juttatta Puccini zenéjét. A kar a kevés próba miatt rontott. Egy-két kisebb hibán kívül az előadás elsőrangúnak mondható. — Vasárnap este Szilgiedy Ede híres népszínművét, a Cigányt játszották, a címszerepben Győző Alfréd, aki sokoldalú művészetével, alapos készségével és tudásával elsőrangú alakítást hozott a színpadra. Csige Böske sok színrel játszott a cigányleánnyal. H. Harmath Józsa és Benkőné nívós alakítást nyújtottak. A férfiak közül Barics Győzőről énekszámával és kidolgozott drámai alakításával aratott nagy sikert. Várnay ezúttal is ehtalálta a népszínműstílust. Ugyanez nem mondható el Kertészről, aki tegnap sehogysem tudott beleilleszkedni a miliőbe. Selmeczy József játszott, de a negyedik felvonásban túlzásra ragadtatta magát és ezzel a legdrámaibb jelenetek hatását lerontotta. Faludy és Földes nem tudták a szerepüket. A kar az egész előadás alatt figyelemzetlenül viselkedett. (Ky.)

* Szászország a címe a budapesti Városi színház nagysikerű új Zerkovitz-operettjének, amit szerdán mutat be az aradi színház. Ebben vesznek először tevékeny részt a színiiskola növendékei is. A legcsinosabb fiatal leány az első felvonásban Boynak öltözve jelenik meg, a második felvonásban pedig egyforma hófehér kosztümben emelkedik a színpadra.

* Kálmán Oszkár kedden bucsuzik az aradi közönségtől a Bohémekben.

* Német színház Temesvárott. Timisoara (Temesvár.) Popp, a cernovitz német színház igazgatója értesítést küldött, amelyben tudomására hozza Temesvár német lakosságának, hogy tárgyalásokat folytat egy Temesvárott tartandó német színházról érdeklődőkkel.

tárgyalások jelenlegi állása szerint május 1-től július 31-ig tartana a német társulat előadásokat. Tervebe vannak véve színmű, opera és operett előadások.

* Telepatikus mutatványok a Modern Kabaréban. Estéről-estére zsúfolt nézőtér előtt lép fel a Modern Kabaréban André Rubín mester, a telepátikus fenomené, aki produkcióival valószínűleg csodálkozásra ejti a nézőközönséget. A Modern Kabaré gazdag műsorának többi része is a legkiválóbb kuplékból, táncokból és artista mutatványokból áll.

* Iparművészeti szakos Aradon. Geller Ödön, az Aradi Előzet szerkesztője engedélyt kért a várostól, hogy képző- és iparművészeti szakot létesítsen. Ezenkívül ipartelep is szándékozik létesíteni, amelyhez Belezay István művész és Tóth Iparművész közreműködését már megnyerte. A cél az, hogy az összes erdélyi és romániai iparművészeket tömörítse. A negyzedikének ígérkező művészeti mozgalmat úgy dr. Robu János polgármester, mint Nedelco kulturatanácsnok a legmelegebben pártolják.

* Hétzáz korona egy páholy Bécsben. A színészek sztrájkja Bécsben a múlt héten véget ért és a megadott bérémelekés folytán a színházi helyérek is megdrágultak. Így például az Apolló kabaréban, ahol Fedák Sári játszik, hétzáz koronába kerül egy páholy, míg azelőtt „csak” hatszáz korona volt az ára.

* A mozgóképszínházak műsora. Szeptember hó 28-án az Apollóban: Meyerlingi tragédia. Dráma. — Az Urániában: Az élet keserű pohara. Dráma.

* Habsburgi trónörökös és Vecsera báróné világszerte ismert tragédiáját dolgozta fel minden rendelkezésre álló eszközzel, pazarul pompás kiállításban, mesés rendezéssel a híres Nordisk gyár. Heyerlingi tragédia címen látnak — keddtől kezdve az Apolló színházban — leperegni ezt a történelmi nevezetességű eseményt.

* Az Apolló színház igazgatósága kéri a közönséget, hogy a nagy tolongás kikerülése végett a Meyerlingi tragédia előadásához igyekezzenek legyet váltani, mert a 9 óras előadások túlszűfoltak lesznek.

* Fern Andra az Urániában. Fern Andra legújabb sorozatát tűzte műsorára az Uránia színház. Csak a minap gyönyörködött a közönség a Titán bosszúja című művészdrámában s keddtől kezdve ismét egy nagysikerű Fern Andra-filmet mutat be az Uránia színház.

Öngyilkos gyárosné.

BUDAPEST. Martos Artúr gépgyáros felesége szíven lőtte magát és rögtön meghalt. A szép fiatal asszony, leány nevén Asriel Szerafin, boldog családi életet él férjével és három gyermekével. A nyarat a család a Svábhegyen töltötte. Martosné a nyaralóból bejött Gorove-utcai lakására, benyitott a házimesternéhez és azt kérdezte, hogy nem keresték-e vagy nem érkeztek levelei? Miko azt a választ kapta, hogy nem felment a lakásába. A fiatal asszony rendkívül izgatott volt. Martosné amint belépett lakásába rögtön elkövetette rémes cselekedetét, mert férje, ki alig husz perccel később érkezett, már átlőtt szívvvel találta. Martosné előkelő rokonsága Bécsben, Berlinben és Svájcban lakik.

Riadalom a Neptunban.

A verőfényes, nyárvégi meleg napok arra birták rá a város vezetőseit, hogy a már félig lebontott Neptun-fürdőt újból megnyissák. Sokan siettek kihasználni a szezon utoljárt és mindjárt az első napon tömegesen keresték fel a rögen nélkülözött fürdőt. Izgalmas eseménye is volt a kősi strandnyitásnak. Egy fiatal leány a parthoz erősített eszónakról a vízbe esett és az erős ár a csónak alá sodorta. A jelenetnek szemtanúja volt egy közelben fürdőző fiatal ember is, aki látva a leány veszélyes helyzetét, a hullámokba vetette magát és megragadva a árral küzdő leányt, a part felé uszott vele. A félelemtől megdermedt leány azonban olyan göresősen kapaszkodott a fiatalemberbe, hogy az nem tudva megbirkózni az erős áradattal, a víz a leány nyál együtt a pontonok felé sodorta őket. A parton álló, kétségbeesett nézők közül többen a veszélyben lévőket segítségére mentek, miközben a túlterhelt gerendák nem bírva el a nagy súly nagy robajjal kettétörték és pontonokon lévőket a vízbe zuhanattak. Ezeknek a nagy ijedségen kívül nem történt semmi bajuk és egyiküknek végül is sikerült a fiatalembert és a már-már öntudatát veszített leányt kimenteni szörnyen sötét helyzetükből.

Plébánosból — moziszinész.

Nem mindennapi esemény híre érkezett Szabadkáról. Vojnics Dező ottani plébános otthagya a papi pályát és moziszinész lett. A papi pályán egész fiatalon magas polcra került lelkes ellen az utóbbi időben azt a vádat emelték, hogy a plébánia körülvélcseinek rendben. A vizsgálat után Vojnics kénytelen volt állásáról lemondani és régi vágyát elégitette ki akkor, midőn a papi pályának végleg búcsút mondott és Budapest egyik filmgyárhoz leszerződött moziszinésznek. Lehet, hogy amilyen gyorsan haladt előre a papi pályán, oly gyorsan fog mint színész is emelkedni. Ma még ismeretlen, de holnap talán már valamelyik új csillag a moziszinészeti égen, melynek híre mesze eljut.

H I R E K

A rémhírtérjesztők ellen.

BUDAPEST. A Magyar Távirati Iroda jelenti: Ismételtén jelentések érkeznek arról, hogy fővárosban és vidéken rémhírtérjesztők egy-egy állítólagos mozgósítás révén, máskor egy pénzkiadás és közeli bekövetkeztével izgatják a lakosságot és rémhírekkel a piaci árak emelkedését idéik elő. A kormány elhatározta, hogy e teljesen alaptalan hírek zándékos terjesztőivel szemben, kiknek célja csak zavaroltatás, vagy megengedhetetlen vereszkedési szándék lehet, a gerélyesebben fog eljárni és a közbiztonságot lehetetlenné teszi.

MOSON TÁBOROK ARADON. A magyar Constantin román királyi katonái a nagyszabású déli csoport parancsnoka tegnap kötött házasságot Pap Minervával, Pap Cornél zárandi leányával. A házasságkötésnél a román nagybíró és Pandela kapitány, szerepeltek tanúként. Részt vettek az ünnepségen Moson tábornok, a nyugati zóna parancsnoka és Olteanu tábornok, akik autón jöttek Nagyváradra. A két tábornok ma utazott vissza Nagyváradra.

UNNEP. A görög-keleti románok a ünnepeket a kereszt felmagasztalásának ünnepeként ünnepelték. A székesegyházban délutáni istentisztelet volt, amelyen polgári és katonai hatóságok vezetői részt vettek.

A RATIFIKÁLT MAGYAR BÉKEZERKEZÉS. A román hivatalos lap, a Monitorul Oficial 1920. szeptember 21-i 136-ik száma közli azt a törvényt, mely szerint a kormány fel van hatalmazva, hogy a szövetséges és társult hatalmak és Magyarország között a fennálló kötött békeszerződést, a szerződés szövegétől legyökénykönyvvel és a határozattal együtt ratifikálja.

SZEMÉLYI HIR. Hargittay Berán. A Pesti Magyar Kereskedelmi és Aradi Hírlapnak igazgatója nyolc év szabadságáról hazaérkezett és családját ismét elfoglalta.

A GÁJI GAZDÁK KÉRELME. A gáji és tanyai gazdák küldöttsége ma kért dr. Robu János polgármestert, hogy szervezzék a város mezőgazdasági állásokat. A gazdák hajlandók a juttatásukhoz hozzájárulni abban az esetben, ha a mezőgazdaságukat ők választják és ezek nekik felelősek. A polgármester megígérte, hogy az ügyet tanulmányozni fogja.

A VÁROSI TEXTILÁRUK KIÁLLÁSA. Felhívjuk az összes gyárvállalatokat, magánintézeteket és cégeket, hogy alkalmazzanak és azok résztvevői részére a kiállítás ruhák, textíliákra legkésőbb szeptember 28-án déli 12 óráig a közérdeklődés hiányát jelentésük beigényüket. A kiállítás ruházati cikkek az elosztó-bizottság által megállapítandó egy mennyiségű veendőket át és annak ára a közérdeklődés hiányát jelentésük beigényüket. A kiállítás ruházati cikkek az elosztó-bizottság által megállapítandó egy mennyiségű veendőket át és annak ára a közérdeklődés hiányát jelentésük beigényüket.

A RUBEL BEVÁLTÁSI KULCSA. Bucuresti. A minisztertanács tegnap ülésén megállapította a rubel be-
váltási kulcsát. A Romanov-rubelért 1 a Lwow-rubelért 30 banit fognak.

KIVÉGZETT KOMMUNISTA. Budapesti jelentés szerint Lévai Oszkár, a Közlalkalmazottak Szövetségének elnöke kivégezték. Lévai Oszkár a kommunizmus alatt Cegléd város parancsnoka, majd pedig a Duna-Tisza-
közén levő ellenforradalmi mozgalmak vezetője és itélő forradalmi törvényszék elnöke volt.

Negyven napja éheznek már az ir polgármester.

Immár negyven napja maradt el annak, hogy Mac Sweeney, Cork város polgármestere éhségstrájkot folytat a London mellett levő brixtoni fogházban. Sokak előtt érthetetlen, hogy ennyi ideig kibírhatja az emberi szervezet a böjtölést. Hogy ez mégis lehetséges, azt megmagyarázza a brixtoni fogház igazgatójának az elbeszélése, aki egy angol lap tudósítójának a következőket mondta a brixtoni foglyoról:

Mac Sweeneyvel nem úgy bánunk, mint a közönséges foglyokkal. Ne gondolják, hogy talán sötét cellában, kenyéren és vízen tartjuk. Amikor idehozták, azonnal tágas, jól berendezett szobában helyezték el, ahol olvashat, írhat, látogatókat fogadhat és azonkívül is olyan kedvezményekben részesül, amelyekről még a többi politikai fogoly is megvan fosztva. Természetesen nincsen köve a fogházi élelmészhez és megvan a joga ahhoz, hogy kívülről hozasson magának ennivalót. Családja bőségesen gondoskodik ellátásáról és az ágya mellett lévő asztalkán állandóan ott van a tápyér hideg szárnyas, kétszersült és vörös bor, amiből mindennap frissít kap. A polgármester azonban eddig néhány szelet kenyéren és néhány csésze teán kívül sem-

mit sem vett magához. Ebből látható, hogy az éhségstrájk nem teljes, mert a polgármester mégis csak eszik és iszik olykor egy keveset és így érthető, hogy miért van még mindig életben. Egy látogató, aki a foglyot az utóbbi napok egyikén felkereste, a következőket beszéli róla:

A polgármester összeaszott, szemel révedezők. Ágya mellett éjjel-nappal ápolónő van. Amióta az orvosok életveszélyesnek mondták az állapotát, azóta tetszés szerint fogadhat látogatókat, de senki sem maradhat nála tovább öt percnél, kivéve a feleségét, aki azonban a nagy lelki izgalom következtében megbetegedett és ágyban fekszik. Néhány nap előtt a polgármester a következő sorokat írta fivérének: Nyugodtan és erős elhatározással megyek sorsom elé. Szabadság vagy halál, az ir népek ez a problémája, amely év századok óta vár megoldásra, néhány heti időtartamra az én személyemben van koncentráva. Ez alatt Dublin és Cork városában szakadatlanul folynak a tüntetések mellette és Írország városainaponta könyörgő istentiszteletet tartanak érte. A sirrafeinek pedig kiadták a bosszu jelmondatát: „Minden napért egy ember!”

ELMARADT GYÜLÉS. Vasárnap délután az aradi szervezett munkásság egy töredéke vezetőségi ülést hívott egybe, amelynek célja az lett volna, hogy a szociáldemokrata-párt jelenlegi vezetését lemondásra bírja és helyette új vezetőséget válasszon. A gyűlés megkezdése előtt azonban kiderült, hogy az egybe hívók a gyűlés megtartására engedélyt nem kértek és így a gyűlést nem tartották meg.

HAMIS ÖTSZÁZ LEIES BANKJEGYEK. Több oldalról érkezik panasz, hogy az új 500 leies bankjegyek között hamis bankjegyek is forgalomban vannak. Tekintve, hogy a forgalomból kivonni ezeket, legalább is egyelőre, nem lehet, érdeklődünk a hamisított bankjegyek sorszámai után, hogy a nyilvánosságot így módon figyelmeztessük a hamis 500 leiesek számozására. A hamisított bankjegyek sorszáma a következő: C. 221; K. 229; G. 299; O. 225

VILLÁMCAPÁS VANDERBILT GLADYS KASTÉLYÁBA. Budapest. Gróf Széchenyi László a napokban hírt kapott Amerikából a feleségéről és négy gyermekéről, akik ezidőszent a Vanderbilt-családnak egy amerikai birtokán időznek. A kastély, amelyben élnek, egy nagy erdőség közepén van. Vanderbilt Gladys és a gyermekei éppen a kastély terraszán voltak, amikor az erdőben nagy vihar tombolt és a villám becsapott a kastélyba. A gyermekek könnyen megsérültek; Vanderbilt Gladysnak azonban nem történt komolyabb baja. A villám összeégette a ruháit, de ő maga sértetlen maradt.

ÚJ USZÓ VILÁGREKORDOK. Egy angol versenyen Exeterben, melyen az amerikai uszók is részt vettek, Mormann Ross két perc 24,4 mperces idővel megjavította kétszázhusz yardon Danielsnek 1 mperccel rosszabb világrekordját, majd 300 yardon 3 perc 24,8 mperce az angol Hadfield világrekordját, 100 yardon Kahanomoku 54,3 mperces időt uszott ki.

Könyvtárakat, hangjegyeket magas áron vesz Kerpel.

A VIDÉKI SPORT legújabb száma változatossággal megjelent.

Olcsóbb lesz a cukor.

A cukorgyárosok és cukorrépa-termelők tegnap a földművelésügyi reszortban értekezletet tartottak, amelyen megbeszéltek a jövő évi cukorallátást. A termelők elmondották, hogy a cukorrépa termése megfelelt a várakozásoknak, bár maga a répa minőségileg nem a legjobb. Egy vagon répa ára 4500 leibe kerül, a finomított cukor vagonja pedig előreláthatólag 15.000 leibe fog kerülni. Ebben az összegben már az eladó fizetési haszna is belefoglaltatik. A télen tehát a cukor ára 15 lei lesz, amely körülbelül a tavalyi cukoráraknak felel meg, amikor egy kiló 30 koronába került.

Mit fizetnek ma az internátusokban.

Budapest. A numerus-clausus-al akarják leszorítani az értelmiségi pályákról az ifjakat. Ez a törvény lassankint fölösleges lesz, mert egy vidéki tanuló budapesti iskolázatása ma olyan összegbe kerül, amit a középosztály megfizetni nem képes. A budai Szent-Imre internátusban az ellátás 12.000 korona. A Rádai-utcai Református-internátusban havi 1800 korona, ugyanannyi a díj, a Marjánumban, ahol főiskolai hallgatók laknak. A Veress Pálné nőképzőben 8000 koronát, tizenkét kg. zsírt, hatvan kg. fehér lisztet, 8 kg. cukrot és 8 kg. szappant kell fizetni. Tandíj külön 1600 korona. Az Angol kisasszonyoknál 12.000 korona az alapösszeg, de a természetbeni járulékokkal fölmegegy 20.000 koronára. Egyébként Budapestben egy hónapos szoba ára néhány nap alatt 200-ról 5-600 koronára szökkent fel.

Eladott aradi ingatlanok.

Özv. Krizsán Pálné és Krizsán Pál eladták a Pernyáya Legelő-sor 30. házat 28.000 leiért Pálinkás Andrásné szül. Popescu Juliannának. — Tenzsiger Károly, Mária, Róbert és László kiskorúak eladták a Kalvin János-utca 39. sz. ingatlant 45.000 k.-ért Hónig Gyulának.

Egy játékos, aki nyer.

Vallano, görög hajótulajdonos néhány héttel ezelőtt belépett Deauvilleben a kaszinó baccarat-termébe és hallatlan szerencsével játszani kezdett. A szerencsés játékok eredményeképp 3 és fél órányi játék után valamennyi zsebe tömve volt pénzzel. Eltávozva a kaszinóból képtelen volt egyedül megszámolni nyereségét s ezért segítségül hívta egy jóbarátját, de még a szálló pénztárosát is. A nyert pénz 1.800.000 franknyi összeget tett ki. 1.800.000 frank három és félórás játék eredménye! De ennél is tüneményesebb szerencsével játszott Mesa Hannibal kubai kávéültetvényes, aki három nap alatt 3.500.000 frankot nyert. És azok a játékosok, akik mindentüket a kaszinóban hagyták? Azokról nem szól a krónika. Egy-egy revolverdörrenés Deauvilleben nem hallatszik messzire.

Apró hirdetések

Levelezés.

„SZERETNI VAGYOM” jellegű levelek van Közlöny kiadójában. 3991

K. V. A természetet megtagadni nem lehet. Esedezem sorolást Választ a kiadó továbbit „Elektro” jellegű. 3998

Alkalmazás.

TISZTESSÉGES, dolgos mindenek, vagy bejárónő azonnali felvétel. Strada Consistoriului (Batthyány-utca) 23. I. em. jobbra. 1000

SZAKÁCSNÓ jó bizonyítvánnyal utazáshoz azonnali felvétel. Cím a kiadóban. 800

SZAKÁCSNÓ több évi gyakorlattal ajánlkozik, vidékre is megye. Lapadát Annus, Óvár-tér 5. 3992

CSOMAGOLÓ ÉRŐK és egy laboráns felvétel. Részlet gyógyszerárban. 9919

FEHÉRNEMŰ varrónő házakhoz ajánlkozik. Házon kívül is vállal. Cím a kiadóban. 3990

KIFUTÓ FIÚ, jó fizetéssel nyomdánkban alkalmazást nyer. 3990

Vétel és eladás.

ELADÓ ebédőkredecs, kis Singer-varrógép, virágállványok, bordó plüss ágymagura, virágvaszár. Majolika asztallámpa és több fajta virág. Strada Marasesti (Kossuth-utca) 56. I. 4. 10318

EGY 10-12 HP. benzinnemű motor magán- és Heltér- és Herz-féle, felszerelve egy szalagfűrészes és baltával, tartalék-alkalakkal, kifogástalan, tiszteletes állapotban eladó Horváth József malom-berendezési és műszaki cikkek üzletében Arad, Strada General Berthelot (Atzél Péter-utca) 1. 10318

TELJESEN új szőrmegarnitúra (sarkiróka) színházai sál, antik legyező eladó. Megtekinthető délután 3-7-ig. Calea Andrei Saguna (Varassey, Lajos-utca) 104. sz. 3994

GÖZHENGER és gépkendő olaj, valamint tavorta a legjobb minőségben raktáron Horváth József műszaki és malom-berendezési cikkek üzletében Arad, Strada General Berthelot (Atzél Péter-utca) 1. 10318

ÚJ EBÉDLŐ KREDENC eladó. Cím: „Dacia” kávéházban megtudható. 3996

KÖNYVTÁRAKAT, hangjegyeket, festményeket és helyeggyűjteményeket vesz Kerpel könyvkereskedés. 924

ANTIK porcellán, butort, szőnyeget, festményeket magas áron vesz Salon Artistique, Boulevard Regina Maria (Andrássy-tér) 21. I. 10351

BARTA-MADARASZ-féle magyar olvasókönyv a katolikus gimnázium első osztálya számára használt vagy új állapotban megvételre kerestetik. Str. Consistoriului (Batthyány-utca) 28. 509

TIZEDES ÉS ASZTALI MÉRLEG, valamint egy füvegajtó megvételre kerestetik. Cím a kiadóban. 800

TRANSPORT HORDÓK újonnan javítva és hitelesítve olcsó áron kapható Victor Barthes, Strada Alexandri (Salacz-utca) 3. 8965

Ingatlan.

FÜRI-UTCA 6. szám alatti sarok házam szép telekkel sürgősen eladnám. érdeklődni Hal-tér 12a) Jovitz Jenőnél 10313

Ellátás.

TELJES ELLÁTÁST kaphat uri család nál zongorahasználattal vidéki uri család leánygyermek. Kellemes otthon. Felvilágosítást „Dacia” kávéház nyújt. 3997

Jókai Mór kéziratait árulják.

Érdekes és elszomorító levelet ír az Amerikai Magyar Népzeve. Feszty Mária, Feszty Árpád és Jókai Róza leánya írta a levelet az amerikai magyar lapnak, hogy nagybátyja, dr. Hegedűs Lóránt tanácsára az amerikai magyar sajtót felkérje egy vállalkozására. Feszty Mária Jókai regényei közül az Egy az Isten, Mégis mozog a föld, Köszvény ember fia, Az élet komédiája és az Enyém, tied öve kéziratait akarja eladni. továbbá Feszty Árpádnak Árpád című képét, több vázlatát és Krisztus a ravatalon című nagy vásznát. — Ugye nem ért félre szerkesztő ur, — írja Feszty Mária — nem könyöradományról van itt szó, csak

egyszerű üzletről, melyre a szükség kényszerít. Az amerikai lap az ajánlatról így ír: „Páratlan műkincshez juthat hozzá az amerikai magyarság néhány amerikai dollárért Jókai gyöngybetűs áldott kézíratait és Feszty képeit, melyek az amerikai magyar templomok falainak adhatnának ékességet.” Mi pedig ehhez csak azt tehetjük hozzá, hogy az amerikai dollár talán még sem olyan nagy ur, hogy a magyar nemzet szép emlékeit kibocsássák érte Amerikába. Kell annyi erőnek lenni a magyar nemzetben, hogy magának tartsa meg Jókai kézíratait.

Fiatakoruk betörőbandája

A harmadik kerületi rendőrkapitány, Stán Sándor egy öt tagból álló gyermek betörőbandát tartóztatott le. A gyermekek, akik közül a legidősebb tizenéves, különös előszeretettel pincékbe törtek be. A vékony testalkatú fiúk a pinceablakon keresztül ereszkedtek le és minden elemelhetőt összeszedtek. A nyomozás folyamán Mikuláskán különböző orgazdnál nagymennyiségű cipőt, vászonmellt, lisztet és más lopott dolgot találtak. A fiatakoruk bűnösök tizenhármas betörést belse-

mertek, azonban a lopott holmuk mennyiségéből ennél sokkal többre lehet következtetni. A nyomozás tovább folyik.

Szerkesztői üzenet.

Egy előfizető. A pénzbecserélés előtt rendelt ruhát 1:2 arányban kell megfizetni.

A szerkesztésért ideiglenesen:
KAROLY JÓZSEF
felel.

Cenzurat: ALEX. FRUGINA.

FIGYELEM! Iskolai gyermekruhák, ősz és téli felöltők nagy választékban! Nagyobb intézetekhez tömeges rendelésnél mint a kollekcióval kiutazunk! Allandóan nagy választék készí- és fu dítyókban, ősz felöltőkben és téli kabátokban! Pontos munka! Külön mérték után osztály! Szíves megkeresést kérünk: 3489

Fratii Komlos si Muzsary Strada Motianu (Porray-utca) 8. sz.

Megnyit!

Új perzsa szőnyeg javító műhely Bul. Reg. Maria (Andrássy-tér 20. szám, (Fischer Elis-palota, az udvarban balra). Elvállal mindenféle perzsa, anyrma, karamania, gobelin szőnyegek és függönyök javítását és molytalanítását. Mindenféle perzsa szőnyegek vétele és eladása. 2978

SZAIID HUSZEIN

Csáky

órás, ékszerész és vésnök Aradon, Str. Horia (Széchenyi-u.) 1. Szakértés műhely és ékszer vésnöki műtárem! 9971

Aranyat a legmagasabb áron vesz.

Wolfram égők

és szerelési anyagok

Varga és Rosenfeld

villanyszerelőknél Arad, Bul. Reg. Maria 3., Központi szállóval szemben. 3995

Bel- és külföldi különlegességek érkeztek.

George Wajdits

„Jóhis Saive” gyógyszerára Boulevard Regale Ferdinand 11. (József főherceg-ut.) 10381

WEISSMANN FÜLÖP

technikai irodája és lerakata BUCUREST, CALIA VIOTREI 26, Passage Villacors. 8895

Allandó raktáron gyarak, malmok és fűrészmalmok részére: angol gépszijak, manilla-zsinór, fémek, forrasztó zinn 99%-os, Klingorít, Asbest, asztalos enyv, csövek, tisztító gyapot, szögek, vasdrót, vasbádóg stb. Villamos berendezések és dinamó felszerelési kellékek. Nagy izzólámpa raktár 110, 120, 150 és 220 Watt. Továbbá: cipész szerszámok és Leonhardy tinta.

Oktatás.

PÁRIZSI URJEMBER, ki a francia nyelv tanítására diplomával bír, órákat ad. Címeket a kiadóba kér. 1000

Különféle.

ELVÁLLALNEK teljes ellátásra fiatal embereket. Cím: Wallinger hirdetőiében Lázár-utca. 9919

GYORSÁRU gyűjtő forgalom létesítési iratokkal, Bucuresti—Arad között kísérővel, felelősség mellett. Felvilágosítást ad Rubinstein államvasúti szállítók. 39

Kisárvólág Elza-kámfor krém

használaton, mely az aro- bört megelőzi megó-ja, mag- tisztítja. Kapható üveg- és doboz- ban, bákebeli minőségben

Házu, Vas és Vojtek és Weiss drogeriákban.

Egy tégely ára 20 korona. 1004

Ujonnan megnyit- kefégyárunkban

mindenféle keféaru a legjobb minőségben és előnyös árak mellett kaphatók. Visszatérítők nagy árkedezményben részesülnek

Lehel és Tsa Arad, Bul. Reg. Ferdinand I. (Boros Béni-tér) 9. 9918

Directiunea Regionala C. F. R. Arad. 313—920. Ap.

AJÁNLATI FELHÍVÁS.

A C. F. R. államvasúti személyzet el- látása céljából szükségünk van nagy- mennyiségben szállítandó alábbi cik- kekre:

Zsír, szalonna, hus, élőállatok, szárított élelmiszerek, kenyér, buza, kukerica, árpa, szilva, burgonya, bab, dió, alma, szappan, flor, olaj, csorona pótló, griz, túró mosó-szóda, cipőkrém, denatrált szesz, ecet, különböző konzervek, steamin-gyertyák, seprők, szárított hus, sózott hal.

Felhívjuk úgy az érdekelt termelőket, mint kereskedőket, hogy vonatkozó ajánlatukat a C. F. R. élelmészeti hivatal Aradi tiszteletvezetőség, cím alatt tegyék meg.

Az ajánlatokban pontosan kitüntető, hogy a szállításhoz szüksége szakkokat, csomagoló edényeket a szállító rendelkezésre adja-e?

Az ajánlatokat alternative kell meg- tenni e p. l. (ab. Arad 2.) ab. feladó a- lomás.

Az ajánlatok elfogadása felett vég- gesen a bucaresti vezérigazgatóság éle- mezési hivatala fog dönten.

Az ajánlatok 14 napl kötelezettséggel legkésőbb október 6-ig teendők meg. Arad, 1920. szeptember 18.

Élelmészeti hivatal:

3993 Mold.

Malomkövek

francia rend szerűek, bár- mely típusu liszt őrlésre alkalmaznak minden méretben legjobb minőségű kvar- cos kőből raktáron. Eredeti sweizi liszt és dara szitáselemek. Kőfűrő acél és ka- lapások. Csapágyfém, forrasztó ón, kling- herit asbest és más tömítő anyagok. Géphajtó és borhúzó kötelek 24 és 5 mm. vastagságban. Kenderhevederrel fecakendők, tűmlők, továbbá egy oia- préshoz szükséges magzúzó és járgán- kapható Horváth József malomba- rendezési és műszaki cikkek üzletében Arad, Str. General Berthelot (Atzél Pé- ter-utca) 1. 10381

Bányaüzemeinkhez

keresünk egy

okl. gépészmérnököt

Pályázatok az Urikány-Zsilvölgy kőszénbánya r.-l. bányagazgatósá- gához, Lupény (Hunyadmegye) intézendők. 3989

Apu és butorszállításat úgy helyben mint vidékre felelősség mellett vállal LEOPOLD ELIAS si FIUL szállító, Strada Eminescu (Deák Ferencz-u.) 36.